

Володимир КОВАЛЬЧУК
(Київ, Україна)

**Інформаційний потенціал
хроніки загону УПА
ім. Колодзінського
(Волинь і Полісся, 1943–1945 рр.)**

Рівень вивчення історії Української повстанської армії (*дали* – УПА) залежить від повноти актуалізації її джерельної бази. Важливо, щоб не були обійдені дослідницькою увагою ті з різновидів повстанської документації, які мають вельми багатий інформаційний потенціал. “Хроніки” (трапляється й інша назва – “хронології подій”) – один з таких різновидів.

Парадоксально, але тому, що нині є змога вивчати нотатки “хронікерів” УПА часів Другої світової війни, маємо завдячувати радянським партизанським з’єднанням, а також органам державної безпеки. Радянські спеціальні органи скрупульозно відстежували повстанське діловодство, внаслідок чого артефакти бандерівського руху, зокрема і хроніки, відклалися у кількох вітчизняних архівах. На такі документи можна натрапити у фонді 57 Центрального державного архіву громадських об’єднань, фонді 13 Галузевого архіву Служби безпеки України, фонді Р-30 Державного архіву Рівненської області [19, арк.67–81].

Хроніки УПА є нарагивами чи писемними організаційними документами? По-перше, вони далеко не завжди створювалися через призму суб’єкта-укладача [10, с.28]. По-друге, керівництво повстанської армії цілеспрямовано намагалось надати процесові написання хронік (а також спогадів та щоденників) масового та загальнообов’язкового характеру. Інструкція Головного командування УПА (вересень 1943 р.) зобов’язувала політичного працівника кожного військового підрозділу вести хроніку [13, с.28]. Відтак, хроніки є документами, повноцінною складовою документального комплексу, який зберігся від УПА.

Відомості хронік, як правило, мають описовий характер, а не аналітичний. Кожна з подій, про які йдеться, прив’язується до певної дати. Таким чином, такі документи є різновидом звітної (виконавчої)

документації УПА. По-сусідству з хроніками у схемі класифікації за різновидами¹ розміщуються періодичні звіти, розвідувальні “інформації” та “вістки”. Втім, між хроніками та іншими звітними документами є чітка різниця. Її встановив командир УПА на Північно-західних українських землях Дмитро Клячківський (“Клим Савур”) у своєму наказі ч. 9 від 1 вересня 1943 р.: “... донесення мусять бути змістовні, короткі і докладні, без *літературного* (курсив мій – В.К.) опису поодиноких боїв, що належить вже до хроніки” [3, арк. 207].

Деякі зі збережених хронік великі за обсягом, за ними можливо простежити широкий спектр нюансів історії певного повстанського підрозділу, інші – лаконічні, охоплюють лише незначний хронологічний відрізок і стосуються якогось локального ареалу. Так, хроніка підрозділу УПА “Чорноморця” волинської групи “Енея” умістилася всього на 4-х сторінках. У ній йдеться про події, що сталися у березні-червні 1943 р., зокрема докладно висвітлені обставини створення згаданого підрозділу на Острожчині [7, арк.83–86]². Хроніка загону ім. “Остапа” групи УПА “Заграва” обширніша, займає 27 аркушів. Її почали писати з січня 1944 р. Верхня хронологічна межа документа сягає березня місяця. За цей період назва загону встигла змінитися на “Батуринський”. Прикро, що оригінал цього документу фактично втрачений для археографів – текст дуже вицвів [17, арк.49–76]. Цікаво, що збереглося продовження згаданої вище хроніки. Перша його частина – за квітень [18, арк.5–15], а друга – за травень 1944 р. [18, арк.1–4]. Стан збереження останньої також катастрофічний.

За своїм інформаційним потенціалом і обсягом хроніка загону ім. Колодзінського значно виграє у згаданих вище джерел. Документ “розмістився” аж у двох справах фонду Р-30 Державного архіву Рівненської області. Писали хроніку одразу декілька політичних

¹ Схема поділу документів ОУН(б) і УПА за різновидами розроблена за нашою участю, з жовтня 2008 р. апробується у Інформаційно-довідковій залі Галузевого державного архіву Служби безпеки України (м. Київ). Співробітники ГДА СБУ щойно розсекречені документи оцифровують і розміщують їх (за схемою розподілу) у електронній базі даних, до якої має доступ кожен бажаючий.

² Ідентифікацію місцевості, у якій оперував відділ “Чорноморця”, ускладнює те, що автор документа скорочував назви населених пунктів до першої чи кількох перших літер: Т... (потрібно – Тайкури), Буд. (потрібно – Будараж).

виховників³ (так в УПА називалися особи, функції яких нагадували діяльність політруків Червоної Армії) [6, арк.142; 5, арк.14–15]. Один з політвиховників мав псевдонім “Канада”.

Як випливає зі змісту документа, спершу загін ім. Колодзінського належав до групи УПА “Заграва”, яка з серпня-вересня 1943 р. діяла у північних та центральних районах сучасної Рівненської області. Та, в свою чергу, підпорядковувалася Головному командуванню УПА на Північно-західних українських землях (ПЗУЗ) (к-р Д. Клячківський). Проте в липні 1944 р. військову одиницю включили в упівське з’єднання груп № 33 (“Завихост”), де вона знаходилася до початку 1945 р. До листопада ЗГ № 33 очолював “Остріжський” – колишній перший заступник командира групи УПА “Заграва” Івана Литвинчука (“Дубовий”). Починаючи з 1 листопада 1944 р. на чолі загону став Литвинчук, “Остріжський” став його першим заступником (і начальником військового штабу), “Яворенко” – другим заступником (і керівником оперативного відділу) [8; 2, арк.17, 23, 30].

Чисельність загону постійно змінювалася. Якщо восени 1943 – у березні 1944 рр. він нараховував 240 чол., у вересні 1944 р. – 360 чол. [2, арк.53], жовтні 1944 р. – близько 200 чол. [1, арк.461], то у січні 1945 р. туди входило менше ніж 200 чол. [2, арк.54; 20, арк.184], а через 1 місяць – 200 чол. [2, арк.75].

Слід зазначити, що за хронікою загону ім. Колодзінського добре простежується як змінювалася назва підрозділу. Автори хроніки загону ім. Колодзінського розпочинають виклад історії з вересня 1943 р. [8, арк.1]. Сотня М. Скуби (“Лайдака”) – “кістяк”, який поступово “оброс-тав м’язами” і з часом перетворився на військовий відділ УПА, у складі 3-х сотень. Ними командували “Лайдака”, “Ярко”, “Гук”. Окреме місце у структурі загону займала кіннота “Гонти” [8, арк.1 зв.].

У перші місяці 1944 р. відбулася реорганізація № 1 загону. Його у квітні-травні назвали на честь Корсунської битви – героїчної перемоги Б. Хмельницького та його соратників над поляками на першому етапі Визвольної війни 1648–1657 рр. [14, с.644]. Новим командиром оновленої військової одиниці став легендарний Д. Калинюк (“Ярок”) [15], Військово-польову жандармерію очолив “Аршин” [8, арк.21 зв.].

³ Починаючи з пізньої осені 1944 р. у бригаді ім. “Лайдаки” хроніку повинен був писати т.зв. персональний старшина при штабі. З січня 1945 р. цей обов’язок у бригаді “Пам’ять Крут” покладався на командирів “відділів та підвідділів”.

а інтендантуру – “Беркут” [8, арк.27]. Поділ на 3 сотні зберігся. Якщо в квітні-травні їх очолювали “Ярко”, “Задума” і “Кора”, то вже у червні сотнями командували “Давун”, “Верховинець” і “Задума” [8, арк.23, 29 зв.–30]. Через місяць “Давуна” замінив “Звір” [8, арк.33].

Реорганізація № 2 завершилася в липні 1944 р. Корсунський загін перетворився на “бригаду ім. Лайдаки” – на честь М. Скуби (“Лайдака”), котрий загинув ще 1 березня у бою з сотнею НКВС на околиці с. Дубров’я Володимирецького району (тепер – Рівненська область) [14, с.641] і був похований у с. Литвиця [8, арк.40–40 зв.]. На пам’ять про “Лайдаку” насипали “іменну” символічну могилу [14, с.697; 12, с.25]⁴. “Ярко” продовжив керувати військовим підрозділом. Він залишався “поза зоною досяжності” для радянських чекістів до листопада, доки ті не дізналися про його посаду з документів, вилучених у вбитого командира бригади ім. Мазепи “Бурі” [2, арк.15]. Як свідчать таємні документи СБУ, подія трапилася на хуторі Гірник поблизу села Кухарська Воля під час чекістсько-військової операції 169 стрілецького полку внутрішніх військ НКВС у Морочанському, Маневицькому, Камінь-Каширському районах Волинської області [2, арк.13]. Політичну роботу військової одиниці курував “Канада” [8, арк.41 зв.].

Якою була внутрішня структура оновленої військової одиниці? Якщо станом на жовтень вона складалася зі сотень “Степана” (з вишкільною сотнею), “Давуна”, “Євгена”, “Шворного” (з кіннотою) [8, арк.44 зв.–45], то пізніше, в грудні, їхня кількість зменшилася до трьох – під керівництвом “Степана”, “Максима”, “Таркуші” [8, арк.43–43 зв.]. Чому так трапилося? Очевидно, вплинув наказ командування ЗГ № 33 від 18 листопада, де йшлося саме про 3 загони [2, арк.7]. Цікаво, що цю вказівку до “Ярка” та його оточення командир з’єднання доніс особисто: “бригада мусить *розростися* до трьох загонів” [8, арк. 43]. Військовий відділ, про який йдеться, і кожна з його 3-х сотень у листопаді 1944 р. отримали спеціальні числові коди. Їх використовували задля конспірації під час листування. Бригада значилася під № 050, її структурні одиниці мали №№ 1541, 1542, 1543. Спільний № польової пошти останніх – 050 [14, с.670; 2, арк.18, 30]. Далі № бригади змінився на 0024 [2, арк.67].

⁴ Насипання символічних могил на честь українців-учасників визвольних змагань 1917–1921 рр., героїв УВО і ОУН уперше було системно запроваджене на західноукраїнських землях тамтешнім Крайовим проводом ОУН(б) під керівництвом Степана Бандери ще на початку 1930-х рр. Це допомагало оунівцям здобувати прихильність цивільного населення.

Остання реорганізація військового відділу “Ярка” припадає на початок 1945 р. Цього разу його перейменували на “Бригада “Пам’ять Крут” – на честь полеглих українських юнаків під Крутами. Рік розпочався з болісної втрати – у лютому “Ярко” був убитий (дані переліку осіб, які розроблялися за агентурною справою НКВС УРСР “Зверхники”). На момент смерті він виглядав так: “26 років, високий на зріст, шатен, обличчя видовжене, ніс прямий, носить німецьку шинель, підбиту хутром” [2, арк.67]. На нашу думку, “Ярка” міг здати якийсь агент НКВС. Здається, командир це прекрасно розумів і намагався чинити опір інфільтрації до свого військового відділу агентури. Приміром, у другому пункті наказу по бригаді “Пам’ять Крут” від 3 лютого 1945 р. читаємо таке:

“Наказую всім командирам відділів та підвідділів з днем 3.ІІ.1945 р. затримувати і переконтрольовувати козаків та командирів до ступня ком[анди]ра сотенного, переходячих через терен діяння даного командира відділу та підвідділу. Якщо переходять без відома свого вищого командира, затримувати і відставляти до штабу бригади” [6, арк.125].

Іншими словами, за мить до смерті “Ярко” намагався посилити контроль над кадровим складом бригади.

Після смерті командира “Ярка” військовий відділ почав стрімко занепадати.

“... рештки розбитого відділу перебрав агент НКВД Аршин, який цей відділ довів до цілковитої деморалізації і розкладу. По усуненні Аршина ... поставлено на його місце Кармелюка, також агента НКВД, який з агентом Сніжком докінчив цілий відділ, так що при перевірці відділу у місяці вересні [1945 р.] був перевербований на 90 %” [14, с.713].

Хроніка загону ім. Колодзінського – чудове джерело з вивчення тактики, якої дотримувався цей підрозділ УПА. Упродовж усього свого існування загін рейдував, уникаючи відкритих повномасштабних сутичок з ворогами. Хоча командир 3Г УПА № 33 І. Литвинчук (“Дубовий”) і писав у наказі № 4 від 8 листопада 1944 р. про необхідність збільшення кількості “боїв наступального характеру та рейдів” [2, арк.21], на практиці повстанці виконували другий пункт вказівки – радо вирушали саме у короткострокові рейди. У кожному з них вони не залишалися на тому самому місці більше ніж на 1–3 доби. За нашими підрахунками, зробленими на підставі хроніки загону ім. Колодзінського, упродовж

вересня 1943 – лютого 1945 рр. підрозділ змінив дислокацію понад 150 разів (!). Довші затримки якщо і були, то лише на свята чи у разі прибуття військової інспекції з перевіркою.

Як правило, згаданий військовий підрозділ рейдував на обмеженому відрізку простору, на території кількох районів однієї чи двох областей. Так, с. Трипутні чи його околиці як місце його перебування згадуються в аналізованому документі аж 9 разів [8; 9]. Навесні 1944 р. підрозділ намагався оперувати поряд з місцем перебування військового штабу групи УПА “Заграва”. Інколи він співдіяв з охороною цього штабу [8, арк.25]. Прикметно й те, що починаючи з літа підрозділ УПА, про який йдеться, часом ненадовго розформовувався і оперував у вигляді тимчасових ситуативних груп. Так, “Степан” і “Давун” 28 липня очолили дві з них [8, арк.36]. За потреби котрась з них могла віддалятися від “своїх” і співдіяти з “сусідніми” військовими відділами УПА (під кер. “Галайди”, “Гамалі”, “Чорноти”⁵) [8, арк.31–31 зв.]. Командир “Ярок” з кіннотою, як правило, перебував неподалік осердя військового відділу, а не разом з ним, хоча і навідувався туди. Можливо, це робилося з конспіративних міркувань, щоб ворог не розгромив відділ одразу.

Загін ім. Колодзінського (“Корсунський”) брав активну участь у збройних сутичках. Нам не вдалося виявити документів про бої загону з німцями. З іншого боку, відомостей про бої його сотень з підрозділами ЧА (Червоної Армії) чи НКВС (Народного комісаріату внутрішніх справ) більше ніж удосталь.

Велика битва підрозділу загону (сотня “Давуна”) з т.зв. “більшовиками” відбулася у жовтні 1944 р. За допомогою боївки “Кори” “Давун” оточив прибічників радянської влади у с. Озерськ Висоцького району. Цей епізод збройної боротьби цікавий тим, що українські повстанці багатьох захопили у полон, вилучили зброю, провели з ними “політичну гутірку” і ... відпустили [14, с.735].

Крім відкритої збройної боротьби, активно практикувалася диверсійна робота. Спеціальна група військового підрозділу, про який йде мова у цій статті, успішно діяла під “радянською маркою” [11, с.67–73]. 18 листопада 1944 р. цій невеличкій структурі (нараховувала 15–30 стрільців) в.о. командира ЗГ УПА № 33 “Остріжський” наказав нападати у несподіваних місцях на ворогів, викрадати радянських працівників на допити, вилучати радянські документи і “найбільш шкідливий елемент”

⁵ Два останні відділи наприкінці червня – на початку липня 1944 р. перебували у Цуманському лісі на Рівненщині.

[14, с.678]. І справді, диверсанти булавного “Євгена” 26 жовтня звели бій з “червоними” [14, с.735].

Деякі сюжети хроніки загону ім. Колодзінського є настільки неординарними, що гідні навіть екранізації. Наприклад, дуже вражає викладена там причина смерті першого заступника командира “Ярка” – сотенного “Давуна”. Цей імовірний наступник “Ярка” 15 листопада 1944 р. трагічно загинув від нещасного випадку. “Впав на фінку, а та вистрілила і поцілила в живіт смертельно. Таке буває на світі. А ще тоді, коли хтось трошки п’яний. Немає дива”, – так своєрідно прокоментував його смерть автор хроніки політвиховник “Канада” [8, арк.41 зв.]. І це не вигадка. Інше джерело – “Золота книга героїв Корсунського загону” (документ-реєстр полеглих воїнів військової одиниці, складений орієнтовно наприкінці 1944-го р.) – підтверджує незвичну загибель “Давуна”. Він там проходить як “старший булавний”, останнім, під номером 103. Зазначається, що “Давун” загинув від “нещасного випадку” в с. Бутово Висоцького району. Поряд уточнюється: смерть “трагічна” [4, арк.44 зв.–45]. Похоронили “Давуна” у с. Литвиця на почесному місці, біля могили легендарного командира “Лайдаки”. З того моменту функції першого заступника “Ярка” почав виконувати “Степан”. А у грудні 1944 р. він навіть виконував обов’язки командира [14, с.699].

Ще один цікавий сюжет хроніки (для майбутнього фільму?) стосується панічної втечі *радянських партизанів* від повстанців “Корсунського” загону. Подія сталася 14 травня 1944 р. Разом з охороною, вихованцями підстаршинської школи та двома сотнями “Кузьми” активісти загону атакували *невідомих* (у хроніці вони абстрактно позначені як “більшовики” чи “червоні”) у лісовому масиві поміж річкою Горинь, залізницею Антонівка–Сарни та відрізком Сарни–Малинськ. Оскільки напад було організовано на світанку, заспані прихильники відновлення на Волині радянської влади стали втікати у напрямку річки Горинь. Не розуміючи, звідки прийшла загроза (називали нападників “німецьким десантом”), вони стрибали у річку з надією перебраться на протилежний бік [14, с.601]. Здійнялася паніка. Дехто просто втопився. Якщо вірити командирові військового штабу групи “Заграда”, втрати, яких зазнали упівці у цій битві, були вдесятеро менші за радянські – 8 проти 83-х убитими. Утім, до цієї інформації потрібно ставитися критично. За спостереженням дослідників І. Марчука та О. Тищенка, якщо говорити про бої між УПА і військами НКВС на Волині у березні–квітні 1944 р., то обидві сторони конфлікту в звітах “... майже в 10 разів завищували втрати суперника” [16, с.66].

Не завжди українські повстанці покидали поле бою переможцями. Правдою історії є і прикрі поразки. Так, у бою з “червоними”, що стався у с. Липно 20 листопада 1943 р., військовий відділ зазнав істотних кадрових втрат, насамперед серед персонального складу сотень “Ярка” (“Махно”, “Тріска”, “Почаєвець”, “Молодняк”), “Гука” (“Цвіт”, “Колода”, “Ганджа”, “Болько”, “Експрес”, “Ватаг”, “Журик”) та кінноти “Гонти” [8, арк.20].

7 червня 1944 р., випадково натрапивши на “два курені червоних” у Степанському районі на Рівненщині, військовий відділ УПА, образно кажучи, “накивав від них п’ятами”. Через 3 дні в тому самому районі, неподалік с. Тельча, зчинилася чергова перестрілка [14, с.645]. Під час нападу повстанців на радянську землянку 6 червня 1944 р. “... звідти швиринула граната. Розірвавшись, ранила тяжко командира Чугайчука в руку і лице” [8, арк. 27–27 зв.]. 4 лютого 1945 р. загинув в радянському оточенні в с. Ромейки керівник СБ бригади ім. Лайдаки “Задума” [8, арк. 48 зв.].

Слід зазначити, що хроніка загону ім. Колодзінського насичена великою кількістю колоритних фразеологізмів. Уведення їх до документу спрощує його сприйняття, він стає доступнішим і “читабельнішим” для ширшого кола зацікавлених осіб, а не тільки для фахівців. Так, в одному місці хроніки зустрічаємо такий епізод з повстанської історії:

“На Бродниці ночуємо. Помучені, бо зробили за день понад 40 км. На другий день того секретаря райпарткому післали в царство Прозерпіни і Плутона, і від’їхали в сторону Трипутень” [9, арк.39].

Інший приклад:

“... червоні з’явилися в с. Литвиці. Також робили сходини з населенням, говорячи, щоб нам не помагати. Але командир Степан відійшов, щоб засісти на них і *жарнути щоб з них посипалося пір’я*” [9, арк. 44].

Хроніка загону ім. Колодзінського – цінне джерело з вивчення повсякденного життя, причому як особового складу загону, так і цивільного населення українського й білоруського Полісся, з яким повстанцям доводилося неодноразово перетинатися, спілкуватися, переконувати у правоті своїх ідей.

Варті скрупульозної дослідницької уваги і такі моменти як навчальні курси в УПА, традиції відзначення свят, функціонування пошти, харчування, приватне інтимне листування (цінне джерело для

дослідників темпераменту, характеру повстанців), тобто все, що так чи інакше стосується повстанського побуту.

Як йдеться у хроніці, у 1944 р., наприклад, здібні стрільці військового відділу опановували премудрощі саперної справи, проходили політичний і підстаршинський навчальні курси. Загін на належному рівні відзначив головні повстанські свята. Серед них – Різдво (7 січня), річниця смерті Симона Петлюри і Євгена Коновальця (28 травня) [8, арк.24 зв., 26, 45].

Часом серед стрільців загону зустрічалися колоритні типажі, здатні своєю неординарністю й почуттям гумору підняти настрої навіть дуже побитих долею. У сотні “Ярка” таким був бунчужний “Вусатий”. Своїм нетривіальним почуттям гумору він розраджував обстановку в будь-якому товаристві [8, арк.15–16].

Отже, хроніка загону ім. Колодзінського – важлива складова виконавчої документації УПА. Автори документа детально простежили бойовий шлях підрозділу, відслідкували долю багатьох його керівників та стрільців. Добре описані битви повстанців з радянськими партизанами, військами НКВС, хоча трапляються перебільшення у підрахунках ворожих втрат. З тексту джерела випливає, що загін дотримувався тактики перманентних рейдів. Він, як правило, не здійснював переходів на далекі відстані, постійно “петляв” тими самими місцями. Хронікам не притаманний “сухий” стиль викладу, мова їхня барвиста, здобрена епітетами, фразеологізмами. Також маємо чудову нагоду довідатися про неординарні випадки з історії загону ім. Колодзінського. Деякі з них гідні екранізації. Хронікери намагалися передати дух особового складу загону. Завдяки їм ми можемо відстежити, як змінювалися настрої стрільців у залежності від того, яким став результат тієї чи іншої битви, яка пора року, які умови повстанського побуту тощо.

Джерела та література

1. Галузевий державний архів Служби безпеки України (далі – ГДА СБУ). – Ф. 2. – Оп. 55 (1953 р.). – Спр. 4. – Т. 4.
2. ГДА СБУ. – Ф. 2. – Оп. 55 (1953 р.). – Спр. 7. – Т. 1.
3. ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60.
4. Державний архів Рівненської області (далі – ДАРО). – Ф. Р-30. – Оп. 2. – Спр. 17.
5. ДАРО. – Ф. Р-30. – Оп. 2. – Спр. 26.
6. ДАРО. – Ф. Р-30. – Оп. 2. – Спр. 35.
7. ДАРО. – Ф. Р-30. – Оп. 2. – Спр. 38.

8. ДАРО. – Ф. Р-30. – Оп. 2. – Спр. 88.
9. ДАРО. – Ф. Р-30. – Оп. 2. – Спр. 89.
10. Ковальський Н. Некоторые проблемы теории и методики исторического источниковедения. – Запорожье, 1999.
11. Ковальчук В. Діяльність відділів УПА в радянських одностроях // Військово-історичний альманах. – 2008. – Ч. 2.
12. Ковальчук В. Степан Бандера. – К., 2009.
13. Літопис УПА. Нова серія / Сохань П., Штендера Є. (ред.), Вовк О., Павленко І. (упоряд.). – К.,–Торонто, 1999. – Т. 2.
14. Літопис УПА. Нова серія / Сохань П., Штендера Є. (ред.), Вовк О., Кокін С. (упоряд.). – К.,–Торонто, 2006. – Т. 8.
15. Марчук І. Діловодство та архівна справа в УПА–Північ. Неопублікована стаття.
16. Марчук І., Тищенко О. Гурби: квітень 1944-го. – Рівне, 2007.
17. Центральний державний архів вищих органів влади і управління (далі – ЦДАВО). – Ф. 3838. – Оп. 1. – Спр. 67.
18. ЦДАВО. – Ф. 3838. – Оп. 1. – Спр. 73.
19. Центральний державний архів громадських об'єднань (далі – ЦДАГО). – Ф. 57. – Оп. 4. – Спр. 361.
20. ЦДАГО. – Ф. 62. – Оп. 1. – Спр. 1537.

Володимир Ковальчук (*Київ, Україна*) **Інформаційний потенціал хроніки загону УПА ім. Колодзінського (Волинь і Полісся, 1943–1945 рр.)**

У статті досліджується зміст хроніки загону ім. Колодзінського – важливого джерела з вивчення структури, території перебування і головних напрямків діяльності цього повстанського підрозділу, повсякденного життя його учасників.

Ключові слова: хроніка, загін ім. Колодзінського, Корсунський загін, бригада “Пам’ять Крут”, “Ярко”

Владимир Ковальчук (*Киев, Украина*) **Информационный потенциал хроники отряда УПА им. Колодзинского (Волинь и Полесье, 1943–1945 гг.)**

В статье исследуется содержание хроники отряда им. Колодзинского – важного источника по изучению структуры, районов пребывания и главных направлений деятельности этого повстанческого подразделения, повседневной жизни его участников.

Ключевые слова: хроника, отряд, им. Колодзинского, Корсунский отряд, бригада “Память Крут”, “Ярко”

Vladimir Kovalchuk (*Kyiv, Ukraine*) **The informational potential of the chronicle of UPA Kolodzinsky group (Volyn and Polissia, 1943–1945)**

The article investigates the essence of the chronicle of Kolodzinsky group – the important source of studying the structure, action areas and the activity of this insurgent division, an everyday life of its participants.

Key words: chronicle, group, the Kolodzinsky group, the Korsunsky group, a brigade “Pamyat’ Crut”, “Yarko”